

PEJLINGAR BERGINGAR

**FÖRR NU OCH FRAMTID
FRÅN FLOTTANS MÄN O BOJOR I GÖTEBORG
NR 4 - 2025**

PEJLINGAR NR 4 2025

FÖRENINGEN
MARINKAMRATERNA

Tidskrift PEJLINGAR
Nr 4 december 2025

Redaktör och ansvarig utgivare Ing-Britt Ström

Vill du göra inlägg i tidningen kontakta
redaktionsteamet:

Ing-Britt Ström email: ing-britt@star-neon.se

Anders Andersson: aa.anina@outlook.com

Claes Strömvall: claes.stromvall@live.se

[Facebook](#) FM Sångkör

[Facebook](#) Marinkamraterna Göteborg

FÖRENINGEN
MARINKAMRATERNA

Örlogsvägen 6 426 71 Västra Frölunda
Hemsida: www.marinkamraterna.se/goteborg

E-post: goteborg@marinkamraterna.se

Bankgiro-nr: Nordea 470-352

Swish-nummer: 123 184 71 51

Organisationsnummer: 857200-4284

Innehållsförteckning

Omslagsbild:

Garnisonen Amf 4 Käringberget.

3 Ordförande har ordet | Claes Strömvall

4 Vi byter namn till:
FÖRENINGEN MARINKAMRATERNA

5 KOMMANDE AKTIVITETER 2026

6 Jagaren Södermanlands grundstötning
hösten 1968 | Kent Nordström 6 sidor

7 RIKSÅRSMÖTET 2026

8 MARINKAMRATERNA FM Sångkör

9 DAMKLUBBEN BOJEN

10 Klart renoverat Marinstugan

11 Ombyggnad av kök o förråd

12 Bildgalleri – Klubbafton

13 Bildgalleri – Klubbafton

14 Lillejul i Marinstugan

15 Besök på KA4 museum – Jan-Erik Knutas

16 VI GRATULERAR

17 MEDLEMSAVGIFTEN

Sista sidan **GOD JUL o GOTT NYTT ÅR**

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Ärade kamrater

Marinstugan på nya varvet i Göteborg har nu fått en rejäl uppfräschning med nya golv, nya paneler, nya möbler och tillbyggnaden är nu helt färdigställd med nya toaletter, handikappanpassade och ny entré i riktigt maritim miljö.

I augusti startade vi säsongen med det sedvanliga skaldjurs kalaset. Som vanligt, mycket uppskattat och lokalerna var fyllda till bristningsgränsen.

I september hade vi glädjen att välkomna General Svante Bergh som föreläsare. Ett synnerligen uppskattat föredrag om situationen mellan Ryssland och Europa. Svante blev, till vår glädje, omedelbart medlem i föreningen.

Vidare till oktober

Denna klubbafton serverades det istället för sedvanliga ärtor, varmgravad, lax med ljuvliga tillbehör. Föredragshållare denna kväll var överstelöjtnant Erik Pousar. Erik talade om USA:s relation till EU vad avser det militära engagemanget nu och framöver i tiden.

Kommande evenemang i år är ett besök och föredrag av flottiljchefen på Såtenäs flygflottilj.

I december avslutar vi säsongen med det sedvanliga julbordet.

Riksårsmötet

Arbetet med det kommande riksårsmötet 2026 är i full gång.

Denna gången kommer vi alla samlas på Marstrand. Eventet kommer att präglas av Marin, kultur, Marstrands historia, god mat och självklart av härlig gemenskap. Inbjudan och program kommer i första numret av denna tidning 2026

Claes Strömwall
Ordförande

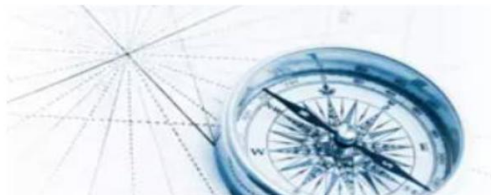

GÖTEBORG
**FÖRENINGEN
MARINKAMRATERNA**

Kamratskap

Örlogstradition

Sjöförsvar

Vi byter namn!

Den första december byter förbundet namn till

FÖRENINGEN MARINKAMRATERNA

Föreningens hemsida: <http://www.marinkamraterna.se>

E-post: goteborg@marinkamraterna.se

Tidskriften Flottans Män

Som en konsekvens av förbundets namnändring kommer också vår tidskrift byta namn. Nästa gång den kommer i din brevlåda heter den **Vår Marin** – samma läsvärda innehåll, men nytt namn.

**FÖRENINGEN
MARINKAMRATERNA**

*Claes Strömvall
Ordförande*

Kommande aktiviteter i Marinstugan

26 Januari 2026
Klubbafton

26 februari 2026
Klubbafton
JAZZKVÄLL med
Tommy Nilsson
kvartett

26 mars 2026
Vår Konteramiral
Thomas Engevall

Rear Admiral Thomas Engevall

Marinstugan

Onsdags- och söndagsöppet enligt rutin,
kom förbi och ta del av gemenskapen!

Här lite spännande läsning
om grundstötningen 1968

Jagaren Södermanlands grundstötning hösten 1968

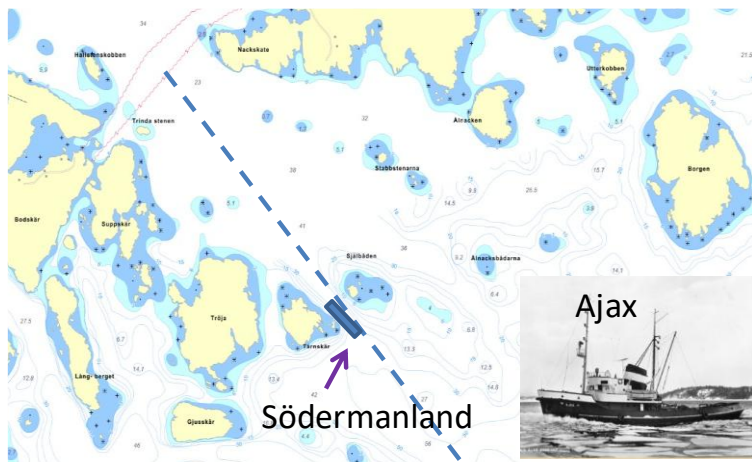
Kent Nordström

Nedan anges en artikel om bärgningen av jagaren Södermanland, som grundstötte i Stockholms södra skärgård hösten 1968. Artikeln finns i ett tidigt nummer av tidskriften Pejling från år 2011 som då gjordes med ett antal vanliga A4-sidor. Författare av artikeln är Rune Leandersson, dåvarande medlem i Flottans Män Göteborg. Jag råkade vara med under den allra första perioden av bärgningsarbetet och ska, innan Runes artikel återges, lämna några personliga iakttagelser i förhoppning att mitt minne inte har svikit mig för mycket. Det var ju trots allt nästan 60 år sedan grundstötningen skedde.

Under 1968 tjänstgjorde jag på jagaren Småland. På kvällen den 26/11 kom ett meddelande att jagaren Södermanland gått på grund någonstans i området kring Huvudskär. Efter någon tid blev jag och min kurskamrat Göran Frisk, som också tjänstgjorde på Småland, beordrade att åka till Nynäshamn för att assistera Neptun-bolagets bärgningsfartyg Ajax med navigering från Nynäshamn till platsen för haveriet. Vi var båda nyblivna löjtnanter och eldledare i den förliga respektive aktra artillericentralen. Anledningen, såvitt jag har förstått, var att Ajax skulle behöva använda farleder som inte fanns i vanliga sjökort, något som förmodligen var främmande för Ajax befälhavare. Nåväl, Göran och jag packade ihop de militära sjökort och de skivor för radarnavigering som vi skulle behöva och begav oss till Nynäshamn med tjänstebil.

Vi anlände till Nynäshamn strax innan midnatt och anmälde oss för Ajax befälhavare. Det blev litet väntetid innan Ajax kunde avgå så vi fick tillbringa väntetiden i Ajax mäss och kunde språka med befälhavaren om vårt uppdrag och diskutera lämplig färdväg till haveristen. Jag kommer särskilt ihåg en kommentar från Ajax befälhavare att säsongen för bärgning hittills varit dålig. Det var nu klart att grundstötningen skett i en trång passage söder om Stabboö. Att det blev väntetid kan sannolikt förklaras med att Neptun-bolaget ännu inte fått något formellt uppdrag från Marinen att genomföra bärgningen. För Neptun-bolaget var det naturligtvis viktigt att veta att man skulle få betalt för utfört arbete innan bärgningen sattes i gång. Någon gång efter midnatt kom bekräftelse från Marinen att Neptun-bolaget kunde starta arbetet. Därefter kastade Ajax loss från kajen i Nynäshamn. Navigeringen utfördes inledningsvis av Ajax egen personal då lotsleden upp mot Dalarö användes. Vid Mysingsholm övertog Göran och jag navigeringen. Ajax styrdes på ostlig kurs mot Långbäling och därefter genom det trånga Långbälingsund (som 1968 ännu inte fått ljusbojar). Därefter gick färden söderut på Stabbfjärden och vidare sydost mot platsen för grundstötningen.

forts. Jagaren Södermanlands grundstötning hösten 1968

Området kring
grundstötningen

Det var nu klart att grundstötningen skett i en trång passage söder om Stabö.

När vi kom fram på morgonen den 27/11 var vädret disigt och sikten ganska begränsad men vi kunde se konturerna av jagaren Södermanland på det sydvästra skäret vid den trånga passagen.

Södermanland på grund
i diset morgonen 27 november 1968.

Vi fortsatte förbi haveristen och utrymmet var minst sagt begränsat. Öppningen i passagen understiger 100 meter, djuprännan på smalaste stället är endast cirka 50 meter bred och en del av detta utrymme var ianspråktaget av jagaren Södermanland. Men vi manövrerade Ajax förbi haveristen och styrde sedan sydvart ut mot öppen sjö. Nu övertog Ajax befälhavare kommandot och ankrade Ajax söder om och relativt nära haveristen i avvaktan på att andra enheter från Neptunbolaget skulle anlända. Därmed var Görans och mitt uppdrag genomfört och nu väntade vi på att få båttransport tillbaka till jagaren Småland.

forts. Jagaren Södermanlands grundstötning hösten 1968

Det sista minnet jag har från händelsen är att man försökte få över en bogserkabel från Ajax till Södermanland genom att först skjuta över en tunn lina med raketgevär. Försöket misslyckades men när man från Södermanland sköt raketgevär mot Ajax gick det bättre. Kanske Flottans materiel i detta avseende var överlägset den utrustning som fanns på Ajax eller så gynnade vädrets makter den militära utrustningen.

Det var en udda men intressant uppgift för nyblivna löjtnanter. Nu till artikeln om själva bärgningen. Däri kan man ana att det inledningsvis fanns en viss osämja mellan Marinens och Neptunbolagets personal om vad som skulle göras. Vilka dessa marinens representanter var är för mig förborgat.

Artikeln (ur Neptunbolagets loggbok)

Jagaren SÖDERMANLAND – en av den svenska marinens moderna enheter – grundstötte under hårt väder vid Huvudskär på kvällen, tisdagen den 26 november 1968. Fartyget hade med hög fart ränt upp på klipporna och ådragit sig omfattande skador. Kl. 21.25 fick Neptunbolaget rapport om olyckshändelsen samtidigt som fartygsbefälhavaren begärde omedelbar hjälp. Vakthavande officer på Marinstaben kontaktades omgående för att erhålla bekräftelse på bärgningsuppdraget. Fartyget var helt ur stånd att med egen hjälp ta sig flott, och innan Marinen begärde Neptunbolagets hjälp hade man gjort försök att med egna bogserbåtar ta haveristen flott. Genom de omfattande bottenskadorna hade jagaren redan avsevärt försvagats, och risken var överhängande att nästa oväder skulle skada fartyget så svårt att en bärgning blivit omöjlig. Under tiden hade även bärgningsfartyget MERCUR anlänt till strandningsplatsen, och ur säkerhetssynpunkt ansågs det lämpligt att ta iland ett 70-tal av jagarens besättning. Under eftermiddagen meddelade inspektör Ström att han av de närvarande marinofficerarna ansåg sig tvingad att göra ett flottagningsförsök, trots att läget enligt hans uppfattning icke var under kontroll. Enligt deras beräkningar skulle SÖDERMANLAND flyta efter flottagningen och ha god stabilitet.

forts. Jagaren Södermanlands grundstötning hösten 1968

AJAX, MERCUR och Marinens bogserbåt ACHILLES gjorde nu ett försök, som emellertid snabbt måste avbrytas, då haveristen var orubblig på grundet och ACHILLES bogserkabel brustit.

Meningsmotsättningarna mellan Marinen och Neptunbolagets bärgningsledningar var emellertid inte slut med detta. Vi citerar direkt ur bärgningsberättelsen:

"Neptunbolaget erfor från isbrytarledningen att statsisbrytaren TOR rekvirerats av den militära bärgningsledningen till grundstötningsplatsen till följande morgon (28 november) för ett flottagningsförsök. Insättandet av en så stor kraft i nuvarande läge skulle enligt inspektör Ströms åsikt emellertid endast kunna innebära att jagaren ytterligare skadades och eventuellt äventyra hela bärgningen, varför han för sin del avrådde från ett sådant försök, som skulle kunna innebära stor risk för Tor i det trånga farvattnet, där ännu inga noggrannare lodningar utförts.

Isbrytarledningen kontaktades därför för klarläggande av situationen och samtidigt avbeställdes TOR tills vidare. Trots detta gjorde den marina bärgningsledningen en förnyad beställning av TOR. Ström ansåg sig inte kunna avböja detta mot bakgrund av haveristens utsatta läge och de påtryckningar Marinens representanter utövade på honom."

På framställning av Neptunbolaget utfärdade chefen för kustflottan entydiga instruktioner till Marinens samtliga representanter på strandningsplatsen, att avgörandet i alla avseenden skulle falla på Neptuns bärgningsledare, och att Marinens folk skulle bistå honom i erforderlig utsträckning.

Isbrytaren TORs omedelbara aktioner avbeställdes, och det överenskomms att fartyget skulle ligga i beredskap i Stockholm för Neptunbolagets räkning.

Det stod nu klart för alla parter att jagaren inte kunde dras utan måste lyftas av grundet. Här skulle Neptunbolagets i Hamburg stationerade bärgningskran MAGNUS VII tillsammans med Magnus VI, tillhörig Ulrich Harms GmbH & Co, komma väl till pass.

forts. Jagaren Södermanlands grundstötning hösten 1968

Efter en verklig expressbogsering i delvis miserabelt väder och med insats av såväl egna som tyska, Röda Bolagets och Malmö Bogser AB:s fartyg, kom pontonkranarna fram till haveriplatsen den 1 respektive 2 december.

Situationen på strandningsplatsen hade under tiden något förbättrats på grund av den gynnsamma väderleken. Dykarna kunde konstatera att jagaren vilade på grundet från förkant av förliga kanontornet till mitt emellan skorstenarna. Stora skador kunde observeras i skrovet och mitt under radarmasten fanns en större långskeppsgående spricka, som var 6' lång och 5" bred. Rörelsen i plåtarna gjorde det omöjligt att tätas skadan. Med största sannolikhet gick berghällen in i skrovet under förliga pannrummet. Båda propellrarna hade dessutom blivit deformerade.

Havsbotten bestod av berg och stora stenar. Dykarna hade ett svårt och riskfyllt arbete, då utrymmet mellan skrovet och berget endast var 3-4", och haveristen hela tiden rullade på grundet.

För att underlätta lyftet lossades delar av ammunitionsförrådet samt olja. Under tiden försämrades vädret, och risken var stor att något kunde hända jagaren innan pontonkranarna hann fram. Den 29 november på eftermiddagen var sjön så grov att läktringen av brännolja måste upphöra. Följande dag var haveristen utsatt för skrovspänningar och ytterligare en tank sprang läck. Jagaren blev vidare utan värme, då en panna försköt sig, men skadan kunde sedermera repareras.

På morgonen måndagen den 2 december var samtliga bärgningsenheter på plats och ett avgörande försök att i kombination lyft/bogsering få SÖDERMANLAND flott skulle göras sedan tryckning av tankar i förskeppet skett. All personal, som inte absolut behövdes ombord, transporterades till andra marina enheter.

Lyftkranar på plats vid
Södermanland

forts. Jagaren Södermanlands grundstötning hösten 1968

Till en början belastades de båda kranarna MAGNUS VI och MAGNUS VII med 200 ton vardera utan att någon rörelse kunde observeras i haveristen. Lyftkraften ökades därför med ytterligare 100 ton på kranarna, och MERCUR bogserade omväxlande med hel och halv fart. Södermanland kunde nu vridas styrbord grad för grad, och efter ytterligare ökning av lyftkraften på MAGNUS VII till 400 ton och med utnyttjande av MERCURs fulla dragkraft kunde jagaren tas flott kl. 14.05. Det beräknades att MAGNUS VI lyft förskeppet ca 1 meter och MAGNUS VII akterskeppet 70 cm. Bogseringen mot fritt vatten kunde sedan börja, och under denna manöver var särskilt AJAX i riskfylld närhet av grundet. SÖDERMANLANDs stabilitet bedömdes dock vara så dålig, att det skulle vara riskabelt om MAGNUS VI kopplades loss. Denna kran placerades således för om jagaren med 200 tons kraft på brokarna och i detta läge påbörjade AJAX bogseringen mot Stockholm i 5 knops hastighet. MERCUR och MAGNUS VII följde efter släpet beredda att ingripa.

Natten mellan 3 och 4 december bogserades SÖDERMANLAND in i Beckholmsdockan, fortfarande hängande i MAGNUS VI, och några få timmar därefter utfärdades stormvarning för bl.a. det område, i vilket jagaren grundstötte. Endast tack vare tillgången till en väl utbyggd bärgningsorganisation, som förfogar över världens idag effektivaste bärgningskranar samt starka och välutrustade bärgningsfartyg med tränade besättningar, hade jagaren SÖDERMANLAND kunnat räddas från totalförlust. Så här avslutades Neptunbolagets redovisning av bärgningen.

Jagaren Södermanland reparerades och kunde återgå till aktiv tjänst något år därefter. Jag tjänstgjorde som eldledare i medelsvår central på Södermanland hösten 1970 och då kunde såvitt jag kommer ihåg inga spår från grundstötningen iakttas. Södermanland var därefter i aktiv tjänst ytterligare några år innan hon lades i malpåse för att senare skrotas

RIKSÅRSMÖTET 2026 MARSTRAND

Arbetet med det kommande riksårsmötet 2026 är i full gång. Denna gången kommer vi alla samlas i Marstrand. Eventet kommer att präglas av Marin, kultur, Marstrands historia, god mat och självklart av härlig gemenskap.

Inbjudan och program kommer i första numret av denna tidning 2026

- *Riksårsmötet kommer att arrangeras av Göteborgsföreningen och sker i Marstrand. Vår klubbmästare Nils, är huvudansvarig.*
- *Vi har för närvarande två personer som arbetar med dessa förberedelser, bokar hotell, restaurang, underhållning och föredrag.*
- *När vi kommer fram i januari nästa år måste fler händer och huvuden vara oss behjälpliga, således vädjar jag och Nils till de medlemmar som kan och vill engagera sig i utförandet av riksårsmötet.*

Claes Strömvall o Nils Carlsson

Marinkamraterna FM Sångkör

Beslutet med nytt namn öppnar upp för bägge könen.

Därför vänder vi oss till både damer och herrar när det gäller ny-rekrytering till vår kör.

Vi söker i första hand sångare, dam eller herr samt musiker, som spelar klaviatur, dragspel, orgel, synt eller liknande. Även gitarr, blåsare, klarinett, saxofon eller trumpet. Vår målsättning är att under höst och vår sätta ihop en jubileumsföreställning med en kör bestående av både herrar och damer som kan bjuda på en föreställning av sällan skådat slag.

Är du intresserad, eller känner någon som du tror skulle passa in i vår kör. Kontakta oss gärna för ett möte med kören i vår egen Marinstuga på Örlogsvägen 6 vid Nya Varvet i Göteborg.

Anders Andersson

Email: aa.anina@outlook.com

Mobil: +46722709898

FM Sångkör, iklädd sina scenkläder, den "blåragade permissions uniformen har varit en av Göteborgs mest publikdragande marknadsföring i Sverige eller utomlands.

Damerna tar plats i FM Sångkör
På övre bild
Ing-Britt Britta
Berit fr.
Svenska
Popkören

På bild
Ulla o Lisbeth
som kommer
från Bojen

Damklubben Bojen

Höstfest i julpyntat Örlogskapell

I Kapellets vackra festvåning samlades vi Bojor den 26 november till höstprogrammets höjdpunkt för att umgås, äta gott, bli underhållna och framför allt för att fira årets jubilarer.

(Anledningen till lokalvalet var dubbelbokning av Marinstugan).

Efter mingel och lotteriförsäljning serverades vi en välsmakande kycklingrätt.

Marianne och Thomas stod för underhållningen med sång och spel på ukulele och gitarr.

Vi bjöds på gamla favoriter och vi fick chans att sjunga med, vilket vi Bojor alltid gärna gör!

Ordförande Ulla Lignell överräckte rosor till **Årets jubilarer: Eva Book, Britt-Marie Nilsson och Ylva Kihlberg** som också hyllades med sång. En mycket trivsamt aften i stämningsfull lokal, men vi ser ändå fram emot att åter få samlas i vårt "stamlokal" Marinstugan!

Bojen-bytar-aften

Många fina bidrag exponerades på vår byta-grejer-klubbträff onsdagen den 5 november. Saker man inte har behov av längre fick nya nöjda ägare. En riktig win-win situation.

För aftonens traktering svarade ordförande Ulla Lignell och vår kassör Ann-Christina Andersson och vi serverades en mustig gulaschsoppa och läcker kladdkaka till kaffet.

Lotteriet löpte som vanligt geswindt under Kerstin Vännbergs ledning.

Damklubben
Bojen i Göteborg

Anita Hogmalm

Årets Jubilarer

Marinstugan på nya varvet i Göteborg har nu fått en rejäl uppfräschning med nya golv, nya paneler, nya möbler. Och ny entré i riktigt maritim miljö.

OMBYGGNAD AV KÖK O FÖRRÅD

Planeringen av Marin stugans ombyggnad fortsätter, näst på tur och som är angeläget är förbättring och ombyggnad av köket och vårt befintliga förråd.

Ett förslag på plan och fasadritning finns nu att se på bif. bilder

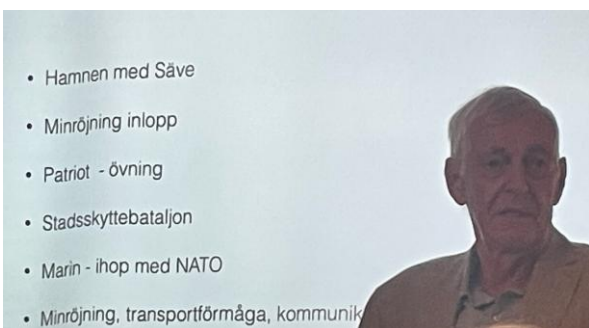

Hans Utstrand

Överstelöjtnant Erik Pousar
Erik talade om USA:s relation till EU vad avser det militära engagemanget nu och framöver i tiden.

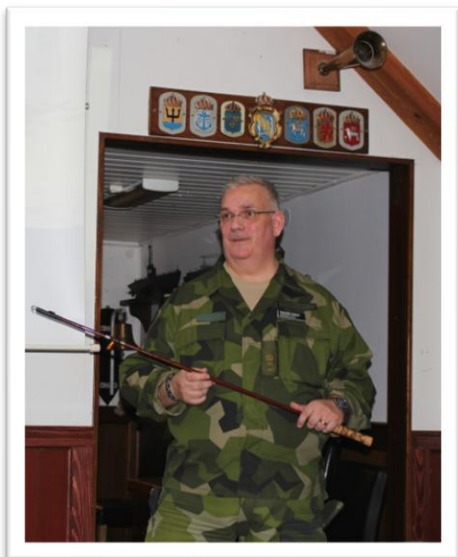

General Svante Bergh

Ett synnerligen uppskattat föredrag om situationen mellan Ryssland och Europa.

Erik Pousar | Nils Carsson | Sten Göthberg

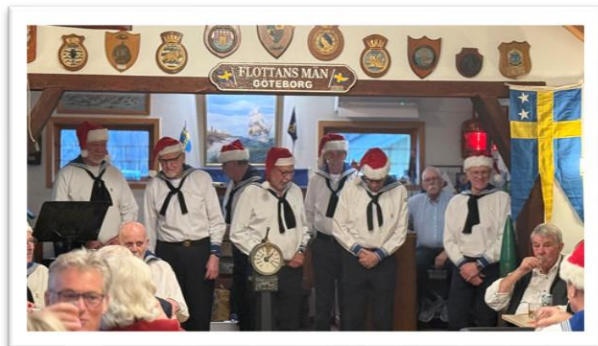
**Förbandsförvaltare Torbjörn
Lingvall F7**

FÖRSVARSMAKTEN
SKARABORGS FLYGFLÖTTILJ

Torsdagen den 27 november hade vi besök av Torbjörn Lingvall, förbandsförvaltare vid F7 Såtenäs. Med över trettiofem års erfarenhet i Flygvapnet delar han med sig av sina insikter om Flygvapnets framtid och Sveriges roll inom Nato.

Lillejul i Marinstugan

18 december

Julbordet uppdukat och sångkören på plats. Det var ett välbesökt Marinstugan då Marinkamraterna bjöd in till julbord i Marinstugan detta år.

AM4 Flottans Män var en kulen novemberdag inbjudna till traditionsrummet på AMF4 område, vanligtvis kallas det för KA4 museum.

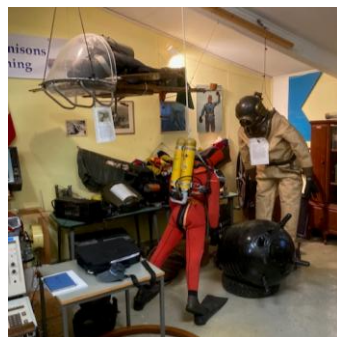
För många var det första gången man blev innanför grindarna till Karingberget.

Vi var ett 30-tal intresserade som på sedvanligt sätt delades in i grupper och sedan följde stationsutbildning" bland de olika samlingarna

Vi fick bland annat titta på sambands-, sjukvårds-, min- och dykerimateriel. En stor mängd olika kanoner och bilar ingick också i samlingarna.

Ett stort tack till Bertil Kärnefeldt och hans kamrater som gjorde besöket så uppskattat och lärorikt.

Gruppnotet blev något decimerat eftersom hälften av oss redan lämnat.

16

VI GRATULERAR

75 Per-Göran Hogbäck
60 Anders Gustafsson

Göteborg 15/02
Västra Frölunda 23/11

*På denna sida Gratulerar vi på födelsedagen
samt hälsar nya medlemmar välkomna!*

17

Medlemsavgift 2026

Extra bråttom!

*Så fin Marinstugan har blivit!
Som alla säkert vet så har
utbyggnad, toaletter, nytt
golv och nya möbler kostat.*

*Därför ser vi gärna att du
betalar 2026 års medlems-
avgift snarast möjligt dock
senast 28 februari.*

*Kontot för Marinstugans
framtid behöver också fyllas
på, så alla tänkbara gåvor
emotses också med
tacksamhet!*

Medlemsavgift och ev.
gåva (skriv gärna vad det
avser) betalas som
vanligt till:

Swish 123 184 71 51

använd gärna QR kod

Plusgiro 447 48-2

OBS! Ange ÅA26

i meddelandefältet

Medlemsavgiften för 2026 är oförändrad 350 kr

Ändrade kontaktuppgifter?

Om du ändrat mailadress, telefonnummer eller bostadsadress
så var vänlig att meddela detta till Registratören.

Leif Gyllenhök gyllenhok@hotmail.com Tel 0707-44 57 44

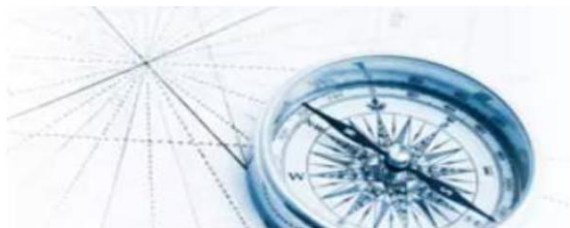

GÖTEBORG FÖRENINGEN MARINKAMRATERNA

Kamratskap

Örlogstradition

Sjöförsvar

FM SÅNGKÖR MARINKAMRATERNA o BOJEN

ÖNSKAR ALLA VÅRA
MEDLEMMAR
GOD JUL
OCH
GOTT NYTT ÅR

**Nytt nummer av Pejling med många spännande
nyheter kommer den 20 mars 2026**

